

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Patris Gonzali Sylveriae, Societatis Iesv Sacerdotis

Godinho, Nicolao

Coloniae Agrippinae, 1616

Prouincialis munere in India perfunctus ad prædicandum Cafribus
Euangelium designatur. Capvt Primvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44032

VITÆ GONZALI

SYLVERIÆ, SOCIETATIS

IESV SACERDOTIS IN VR-
be Mouomotapa martyrium
passi,

LIBER SECVNDVS.

*Provincialis munere in India perfunctus ad predicandum
Casribus Euangelium designatur.*

CAPVT PRIMVM.

ANNVS agebatur humane salutis quin-
gentesimus quinquagesimus nonus
supra millesimum, cum Gonzalus pro-
curatione Indicæ provincie, quam
ferè triennio summa fide, nec minori
exemplo administrauit, Antonio Quadrio reli-
cta, ad disseminandum per eas nationes Christi E-
uangelium sese accingit. Re igitur cum Deo prius
communicata, & ab eodem Quadrio quanta po-
test animi contentione petit, facultatem sibi fa-
ciat eundi ad Casres, quibus per id tempus verita-
tis iter tot annorum millibus clausum, aperiri tan-
dem diuina benignitate coeptum erat. Casres po-
puli sunt ad eam pertinentes Aethiopiam, quam
Ptolemæus maiorem vocat. Australem incolunt
Africæ partem, quæ inter Prasum promontorium
& Hesperios Aethiopus ab Oriente in Occidentem
plagam longissimo terrarum tractu protensa, gen-
tes continet feritate barbaras, linguis & moribus
diuersas, multitudinæ innumerabilis, locis infi-
nitas

nitas. Regio ipsi Ptolemæo & alijs veteribus ego-
 graphis olim ignota. Apud eosdem Aethiops pro
 Imperiorum diuersitate varia nomina fortitur. A-
 rabes & Persæ communiter vocant Zonguibar;
 incolas verò tum Zanguinos, tum Cafres, id est, si-
 ne legegentem. Nos mutuata ab ipsis appellatione,
 populos vniuersim Cafres, regionem euulgato iam
 ac recepto per orbem vocabulo Cafrariam dici-
 mus. Multi & varij sunt in hac plaga Principes: re-
 liquos opibus & copiis anteit Rex Monomotapæ,
 hanc ob causam Imperatoris loco habitus. Mo-
 zambico vicinior, & propter eboris permutatio-
 nem notior Lusitanis Rex Tongis est. Huius filius
 per eos dies Mozambicum veniens, Christi fidelem
 prædicante Lusitano, & mentem intus Spiritu san-
 cto permouente, Gentilicas execratus ineptias
 Iustrali aqua tingi voluit. Sebastianus Sala Sofalæ
 arcis præfectus, vir nobilitate & pietate clarissi-
 mus, Tongensis Principis votum, vt par erat, mi-
 rificè probans, illum in primis idoneo tradidit ca-
 techistæ, Christianis præceptionibus imbuendum;
 statuit deinde, vt maxima totius Insulæ celebra-
 te & omni apparatu ornatuque visendo, Baptis-
 mum susciperet. Quibus rebus perfectis in patriam
 princeps reuersus, Lusitanorum quorundam se-
 ptus comitatu, Regi patri & cæteris regni primo-
 ribus Christianæ religionis veritatem coelestis la-
 uacri virtutem, exhibitos sibi à præfecto, atque
 ab alijs honores diligenter exposuit, eosque in eã-
 dem religionem quanta vi potuit, pertrahere co-
 natus est. Fratris suasu & exemplo princeps natu-
 maior non difficile permotus, iamque se Christo
 adiungere percipiens, Mozambicum cogitabat,
 coelesti lauacro expiandus, fuissetque absque du-
 bio

62 VITAE GONZALI SYLVERIAE
bio profectus, nisi Rex Pater profectionem impe-
diisset, certo pollicitus effecturum se, vt ab Mo-
zambico primo quoque tempore mitteretur ali-
quis, à quo & carechese instrui, & sacra vnda ritè
perfundi possent. Itaque ad hoc obtinendum desti-
natur idem Princeps, qui receptum Euangelium suis
denuntiârat. Is Mozambicum reuertitur, à præfe-
cto petit patris sui verbis, Tongem mittat, qui fidei
nostræ doctrinam Tongensibus explicet, & Regem
ipsum, Reginam, Principem, Dynastas, ac gentem
reliquam diuino liquore abluat. Præfectus Sala
negotij conditionem expendens, iudicat opus esse,
vt Indicum Proregem faciat certiozem, simulque
ab eo petat, aliquos ad eas gentes mittat viros, li-
teris & virtute præstantes, qui frangant esurienti-
bus panem, & in tenebris atque in vmbra mortis
sedentibus Euangelicæ veritatis lucem ferant. Ac-
cepto nuntio Prorex, rem totam Societati commit-
tit. Prouincialis Quadrius à Deo primùm per ora-
tiones quærit, quid & quâ ratione sit agendum: pe-
titio deinde à Patriarcha Nonio, alijsque religiosis
consilio, omnem suam ac suorum operam offert
Constantino Proregi. Cùm ergo vellet ad eam
Prouinciam aliquos designare, nec minus de villo,
quàm de Gonzalo cogitaret; eccetibi idem Gon-
zalustanro animi ardore tantaque constantia ab
ipso petit inter alios, quosad hoc munus dele-
gerit, se vnum ne prætereat, ea vt iniecta Prouinci-
ali religio sit, fore vt non homini quidem sed Spiri-
tui sancto resistat, si Gonzali desiderium & petiti-
onem repellat. Eius igitur votis satisfacit, & eundi
ad Cafres concedit facultatem. Si quis rem hâc hu-
mano tantùm expendat iudicio, Prouincialẽ Qua-
drium, eiusque consiliarios non iniuria incusabit,
quòd

quòd virum talem ac tantum, quo per id tempus maiorem, pluribusue commendabilem nominibus, neque in Oriente, neque alibi fortè Societas habebat, per summas rerum variarum difficultates, & aperta vitæ pericula, non tam ad incertam barbarorum conuersionem, quàm ad certam mortem misisse videantur. Nam si de India tantummodo agitur, quantum Societatis intererat, eum Goæ virum habere, qui nobilitate, literis, prudentia, vitæ sanctimonia, rei communis studio, cæterisque rebus ad eò erat excellens, vt esset prorsus nemo, apud quem auctoritate & gratia non plurimum valeret? Quis enim eo vel ad quærenda miseris subsidia benignior, vel ad cõciliandas inter se dissentientiũ voluntates potètiior, vel ad castigandam morum licentiam seuerior, vel ad excitandum in hominum animis amorem pietatis ardentior? Quid à summis ab infimis, ab omni sexu atq; ab omni ætate nõ obtineret, qui omnibus erat sumè carus, sumè incundus, sumè utilis, nulli prorsus onerosus? Iam verò quid esse causæ poterat, cur incerta ac dubia Casrum ad Christum conuersio certissimis Lusitanorum & Gentilium tam corporalibus, quàm spiritualibus commodis anteponi deberet? præsertim cùm ad pertractandos barbarorum animos, aptiores fortasse fuerint, qui & natura & ingenio non nimis ab ipsis discrepant, modò ijs sint præditi virtutibus, sine quibus nihil in hoc genere rectè fit. Quare si ad humanæ rationis calculos reuocanda res erit, non deerunt qui Prouincialis consilium improbent, quod & ipsemet, & ipsius consiliarij visi sunt improbasse, cùm statim à Gonzali profectioe, ac si eos facti poeniteret, mirari satis non possent, quonam tãdem modo homi-

nis

nis precibus, quamquam feruidis & piè importu-
 nis vinci se passi fuerint. Cæterùm Spiritus ille
 Diuinus, qui à fine ad finem attingit fortiter, & o-
 mnia disponit suauiter; cùm præparatum Gonzalo
 haberet insignem apud barbaros vitæ mortif-
 que triumphum, eam Quadrio, alijsque eiusdem
 consilij partibus iniecit mentem, vt quasi inuiti
 & nescientes id efficerent, quod postea factum à
 se, vehementer mirarentur, & si fieri posset, in-
 fectum vellent. Alia verò ex parte ad eam diffi-
 cillimam Provinciam expetendam ac procuran-
 dam duo præcipuè Gonzalum permouère; Primum
 incredibile quoddam iuuandi omnes atq; ad Chri-
 stum perducendi desiderium; quo erga illos Aethiopiæ
 populos tantò ardentius inflammabatur, quantò
 eos videbat reliquis ferè orbis nationibus à Christi
 cognitione remotiores, & ob eam causâ cæteris
 mortalibus longè miseres. Alterum, aspera omnia
 & aduersa propter Deum tolerandi immensa quædâ
 sitis, quam neq; in Lusitania explere potuerat, neq;
 in India poterat. Quæ aliquândo auditus est dicere
 dū hoc iter animo agitaret, hinc referre operæ præ-
 tium duco; sic enim ille secum, O Castrum gens non
 minùs nunc animo, quàm corpore atra & deformis,
 quàm opto, quàmque etiam spero, vt purissimo sacri
 Baptismatis liquore perfusa nigrum animo colorem
 breui depellas. Utinam iam inter vos ac vobiscum
 essem, Aethiopes mihi carissimi, vt Iesum Christum
 Dei filium, eiusque potentiam & maiestatem nota
 vobis efficerem. Faxit sempiternum illud numen,
 cuius prouidentia mundus gubernatur, vt mihi inter
 vos vitæ finis sit, pro quo salute vestra mortem
 sustineam crudelissimam, atque ita illud assequar,
 quod summopere deside-
 ro; ea

ro; ea nimirum in me exerceatur crudelitas, ut omnia corporis mei membra mille in particulas minutatim concidantur. Quid pati possum tam graue, tam durum, tam asperum ac difficile perpessu, quo satis queam compensare quantum debeo optimo parenti Christo, quantumque eius causa me agnosco vobis debere, pro quibus ille præcutis clavis Cruci suffixus, & saeuissimis confossus vulneribus sanguinem totum effudit suum. Hæc secum & his similia Gonzalus, antequam ad Cafres destinaretur, veluti proludens, ingentes subeundi martyrij fouebat animo spes.

Ad Cafres cum socijs proficiscitur.

CAP. II.

DESIGNATO ad Aethiopicam legationem Gonzalo duo additi socij sunt; Sacerdos vnus, Andreas Fernandus; Laicus alter, Andreas Costa, nota vterque probitate vir, & negotio aptus. His comitatus sub ipsum profectionis articulum adit Proregē, quo salutato ac valere iusso, acceptisque insuper ab ipso ad Reges Tongis & Monotapæ literis ac pretiosis muneribus, Chiaulum contendit. Paratam ibi reperit nauim onerariam, qua in Sofalam conducendus erat Pantaleo Sala, Gonzali propinquus, ut Lusitanorum arcu cum Imperio præesset. Chiaulo feliciter soluit idibus Ianuariis, anno Christi nati M. D. LX. Toto navigationis tempore pietatis & Religionis operibus sese exercuit. In Beatissimam Virginem Deiparam, quã vitæ ducem ac præmonstratricem delegit, eius studium præcipuè enituit: meditandis enim illius virtutibus & ornamentis integram diebus singulis ho-

E

ram